

PROJEKT BRNO-ZDRAVÉ MĚSTO V ROCE 2009

**Kancelář Brno-Zdravé město
Magistrát města Brna**

❖ Úvod

Projekt Zdravé město je mezinárodní projekt, který v roce 1988 iniciovala **Světová zdravotní organizace**. Jeho cílem je vytvářet podmínky pro kvalitnější a zdravější život obyvatel měst. Vychází přitom ze strategie Světové zdravotní organizace Zdraví 21 a dokumentu OSN Agenda 21.

Město Brno uskutečňuje projekt Zdravé město od roku 1994 a je **zakládajícím členem Národní sítě Zdravých měst ČR**. V roce 1996 bylo jako jediné město z České republiky **vybráno do prestižní Evropské sítě Zdravých měst WHO** a zúčastnilo se II., III. i IV. fáze projektu Zdravé město WHO na mezinárodní úrovni.

Jedním z hlavních principů projektu Zdravé město je zapojení občanů do aktivit pro zdraví. V Brně se podařilo vytvořit **rozsáhlou Síť spolupráce** propojující radnici s odborníky, zástupci nevládních organizací, škol a sdružení při společném úsilí o zlepšování podmínek pro život ve městě. Koordinačním centrem projektu je Kancelář Brno-Zdravé město Magistrátu města Brna.

Vedle řady odborných programů se v rámci projektu Brno-Zdravé město uskutečňuje celoroční **cyklus komunitních kampaní** zaměřených na podporu zdravého životního stylu: Den Země, Světový den bez tabáku, Národní dny bez úrazů, Evropský týden mobility, Zdravé stárnutí – Pochod všech generací. Nejnavštěvovanější z nich jsou Brněnské dny pro zdraví, které jsou v současnosti také nejrozsáhlejší akcí svého druhu v České republice.

K naplňování projektu Brno-Zdravé město přispívají svými aktivitami desítky organizací a sdružení ve městě. Více informací je k dispozici na internetové prezentaci www.zdravemesto.brno.cz.

❖ Celoroční cyklus komunitních kampaní pro veřejnost

◆ Brněnské dny pro Zemi

U příležitosti **Dne Země** uspořádalo město Brno v letošním roce již tradiční kampaň **Brněnské dny pro Zemi**. Prostřednictvím **projektu Brno-Zdravé město** byl environmentální program obohacen o aktivity partnerů v oblasti zdraví. Zájemci se letos mohli zúčastnit **třiceti tři akcí** pořádaných **osmnácti organizátory**. Připravena byla pestrá nabídka aktivit: jarní otevření ZOO, obnovení provozu skalního jezírka na Špilberku, vyhlášení soutěže Brněnský strom roku, soutěže a

hry pro děti a mládež osvětující např. problematiku třídění odpadů a řada dalších tvořivých a poznávacích činností v přírodě.

◆ Světový den bez tabáku – Zvířátka také nekouří

Již **desátý ročník** zábavného odpoledne pro děti a rodiče **Zvířátka také nekouří**, uspořádala **Kancelář Brno-Zdravé město** u příležitosti **Světového dne bez tabáku**. V areálu Zoologické zahrady Brno byl pro **dva tisíce návštěvníků** připraven bohatý program, který zahrnoval hudební a taneční vystoupení, divadelní představení a recesistické soutěže o ceny. Na **Stánku zdraví** byl zájemcům změřen krevní tlak, puls a tělesný tuk a poskytnuto zdravotní poradenství. Pro ty, kteří se chtěli zbavit návyku kouření, byla k dispozici **Škola**

odvykání kouření. V rámci prevence kožních onemocnění si účastníci nechali zkontrolovat znaménka specialistkou na melanomy z **Nadačního fondu Modrá Kotva**. Pozdravit účastníky přišel také náměstek primátora města Brna **Mgr. Martina Andera**.

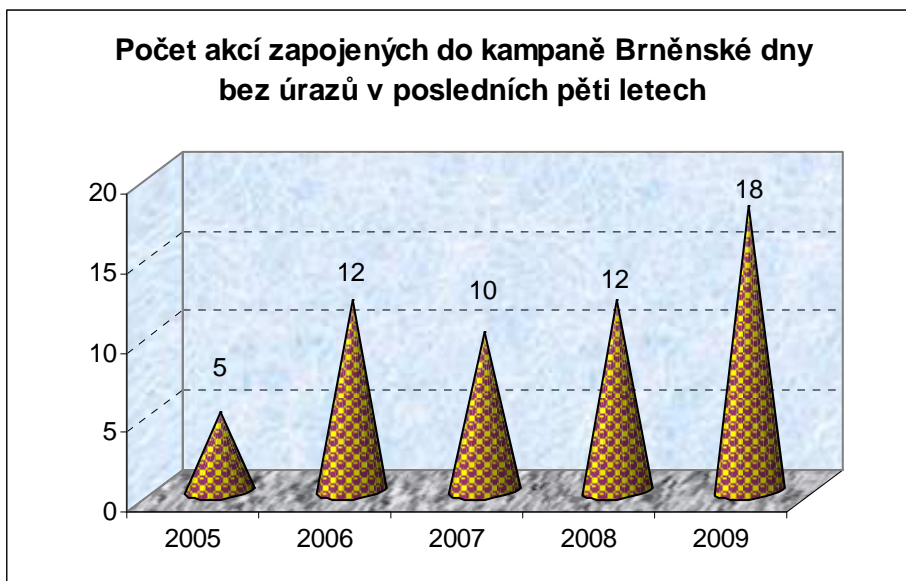
◆ Brněnské dny bez úrazů

V letošním roce se uskutečnil v rámci **projektu Brno-Zdravé město** již **desátý ročník** kampaně **Brněnské dny bez úrazů**. Jeho cílem bylo upozornit na problematiku úrazovosti a zlepšit informovanost veřejnosti o možnostech předcházení úrazům. **Čtrnáct partnerských organizací projektu Brno-Zdravé město**, od mateřských center a škol přes státní i neziskové organizace zabývající se prevencí úrazů a odborná pracoviště věnující se výzkumu úrazů, se do kampaně zapojilo s **osmnácti rozmanitými akcemi**. Mimořádnou událostí byl

doprovodný program letošního veletrhu **Autosalon**, který byl celý věnován oblasti prevence dopravních úrazů.

Přípravu programu kampaně, její koordinaci, celoměstskou propagaci a jednotnou vizualizaci zajišťovala **Kancelář Brno-Zdravé město**. V letošním roce byly připraveny nové propagační plakáty a letáky s přehledem všech akcí kampaně, které byly distribuovány široké veřejnosti. Ke kampani Brněnské dny bez úrazu byla rovněž zorganizována tisková konference a následně byla otištěna celá řada článků v tisku. Nejen pozornost médií, ale i vysoká účast na akcích svědčí o rostoucím zájmu veřejnosti o tuto tematiku. Letošní akce navštívilo **rekordních pět tisíc dětí**, mladých lidí a rodičů, což je dvaapůlkrát více než v minulých letech.

◆ Evropský týden mobility a Evropský den bez aut

Město Brno se i v letošním roce zapojilo v rámci **projektu Brno-Zdravé město** do kampaně **Evropský týden mobility**, kterou každoročně vyhlašuje Evropská komise. Jejím cílem je upozornit na problém stále rostoucí individuální automobilové dopravy ve městech a nabídnout lidem možnost upřednostnit ekologicky šetrné způsoby přepravy: jízdu veřejnou dopravou, na kole či pěšky.

Velmi rozmanitý program pro veřejnost se letos oproti minulým letům více než dvojnásobně rozrostl. Akce byly zaměřeny zejména na propagaci městské hromadné dopravy, Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje a dalších udržitelných forem dopravy, jako např. pěší chůze či cyklistika. Trend rostoucího zájmu veřejnosti i organizátorů o zapojení do kampaně Evropský týden mobility ukazuje na její stoupající popularitu.

V letošním roce došlo k navázání spolupráce mezi **Kanceláří Brno-Zdravé město a Projektem Civitas ELAN**, jehož cílem je po dobu následujících čtyř let informačně a finančně podporovat udržitelnou dopravu a městskou mobilitu v Brně. Pilotní spolupráce přinesla celou řadu výhod zejména v oblasti společné propagace a prohloubení spolupráce dalšími partnery, jako např. Kordis JMK zajišťující integrovanou dopravu v Jihomoravském kraji. Po celou dobu kampaně byl v centru pěší zóny umístěn **Informační stánek Evropského týdne mobility – Civitas**, kde si zájemci mohli vyzvednout řadu zajímavých informací z oblasti dopravy.

◆ Brněnské dny pro zdraví

Kancelář Brno-Zdravé město v letošním roce zorganizovala již **patnáctý jubilejní ročník** celoměstské kampaně **Brněnské dny pro zdraví** zaměřené na propagaci zdravého životního stylu. Brňané si mohli vybrat z celkem **sedmdesáti čtyř akcí**, které pro ně připravilo **padesát jedna organizací**. Letošní Brněnské dny pro zdraví navštívilo přes **čtrnáct tisíc zájemců** o zdravý životní styl.

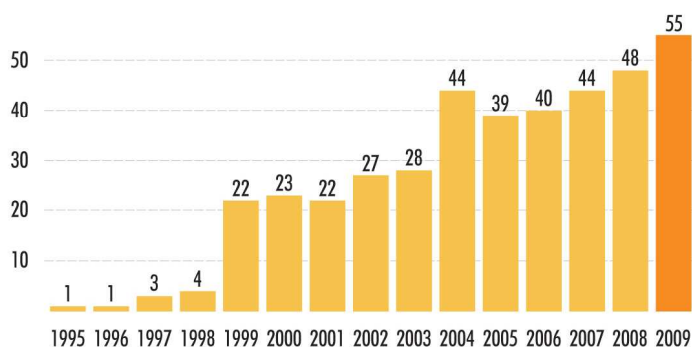
Zapojené organizace připravily pro účastníky řadu besed, sportovních aktivit, dnů otevřených dveří, soutěží a her pro děti i dospělé, programů pro tělesně postižené, výletů, ochutnávek zdravé výživy a mnoho dalších zdraví prospěšných činností. Velkému zájmu se těšily především ukázky stále populárnějšího Nordic Walkingu, jízdy na in-linech, nebo adrenalinové aktivity např. Lanové centrum Proud či Lezecké centrum Rajče.

Na zahájení Brněnských dnů pro zdraví se uskutečnila **tisková konference na Nové radnici**, na které seznámil **1. náměstek primátora MUDr. Daniel Rychnovský** přítomné novináře s bohatým programem této celoměstské kampaně **projektu Brno-Zdravé město**.

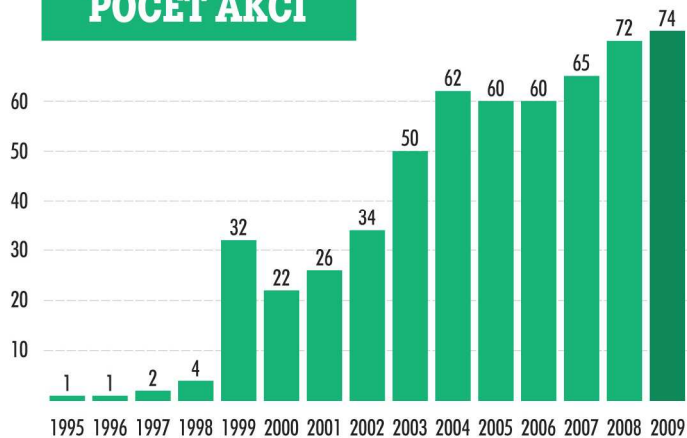
Kancelář Brno-Zdravé město zajistila **rozsáhlou celoměstskou propagační a informační kampaň** o Dnech pro zdraví, včetně distribuce informační brožury do všech brněnských domácností.

Vývoj počtu pořádaných akcí a spolupracujících organizací v průběhu let 1995 - 2009

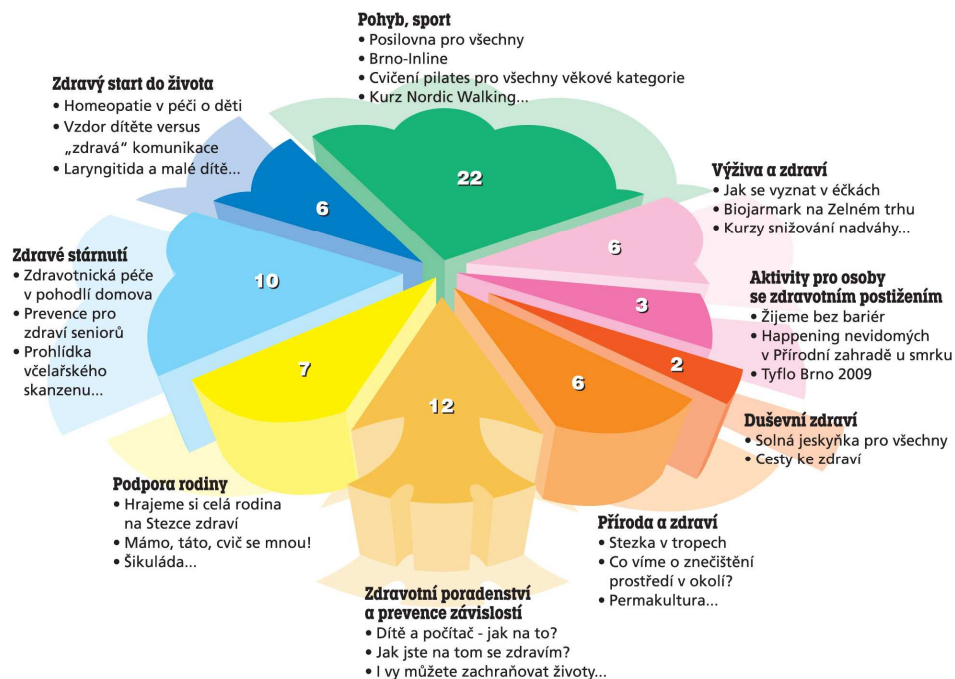
POČET ORGANIZACÍ

POČET AKCÍ

Témata Brněnských dnů pro zdraví 2009

◆ Zdravé stárnutí – Pochod všech generací

Jedenáctý ročník akce Zdravé stárnutí – Pochod všech generací – okolo Pekárny uspořádala Kancelář Brno-Zdravé město ve spolupráci s Klubem českých turistů 1. brněnská jako součást programu WHO Zdravé stárnutí. Pro dvě stě účastníků akce byl připraven pestrý program, který představil rozmanité aktivity pro udržení fyzické kondice nejen seniorů, ale všech věkových skupin Brňanů.

Díky spolupráci s Klubem českých turistů si letos poprvé účastníci mohli vybrat mezi několika různými délkami tras podle svých možností. Jak z hlediska návštěvníků, tak partnerů, kteří se podílejí na programu, se jedná o již tradiční a oblíbenou akci. Kancelář Brno-Zdravé město zajišťovala organizaci této akce, vydala a distribuovala propagační materiály a výsledky shrnula v souhrnné zprávě o této akci.

❖ **Aktivity podpory zdraví realizované ve spolupráci s Kanceláří Brno-Zdravé město**

◆ **Komunitní projekty WHO**

➤ **Mateřské školy a základní školy podporující zdraví**

V síti Mateřských škol podporujících zdraví bylo i v roce 2009 sdruženo **13 brněnských mateřských škol pracujících podle metodiky „Podpora zdraví v mateřské škole“**.

Základní školy certifikované podle **mezinárodního programu Škola podporující zdraví** působily v roce 2009 v Brně **tři** a k **jedné škole střední přibyla další**.

V návaznosti na projekt škol podporujících zdraví v Jihomoravském kraji realizovaném v roce 2008 se v roce 2009 uskutečnil další. V rámci tohoto projektu, dotovaném z grantu Jihomoravského kraje, byli seznámeni s filozofií podpory zdraví ve školách a obsahem vzdělávání další zájemci.

Na konci roku 2009 proběhla v Brně celostátní konference „Učíme se navzájem“ pod záštitou SZÚ a Pedagogické fakulty Masarykovy Univerzity.

Stejně jako v roce 2008 i v roce 2009 se zapojily mateřské školy podporující zdraví do Brněnských dnů pro zdraví. Mateřské školy jsou i nadále velmi aktivní a scházejí se k výměně zkušeností. V roce 2009 se konzultace týkaly zejména výsledných zjištění projektu realizovaném v roce 2008 se záměrem zkvalitnit vzdělávací práci v mateřských školách.

Zástupce Kanceláře Brno-Zdravé město působí nadále v **Krajském koordinačním týmu pro školy podporující zdraví**, který sdružuje organizace, jež mohou ovlivnit kvalitu zdraví na školách.

◆ **Prevence úrazů**

Hlavní aktivitou zaměřenou na zvýšení povědomí veřejnosti o prevenci úrazů byla celoměstská kampaň **Brněnské dny bez úrazů** (viz kapitola Celoroční cyklus kampaní).

◆ **Pohybové aktivity**

➤ **Brno - Inline**

Úspěšné jednodenní akce Inline Day, které se konaly v uplynulých letech, vedly v roce 2009 k vytvoření již 2. ročníku letního seriálu inline jízd městem Brno - Inline. Vyznavači jízdy na in-linech se tak mohli projet některými ulicemi města, které jsou běžně k dispozici pouze pro automobilovou dopravu. **Brno se tak zařadilo do skupiny evropských metropolí** jako je Vídeň nebo Paříž, kde se podobné akce konají každoročně.

Sportovní klub **Black Ice** ve spolupráci s **Kanceláří Brno-Zdravé město**, **Fakultou Sportovních studií na MU** a dalšími partnery uspořádal celkem sedm jízd v průběhu léta pod záštitou **1. náměstka primátora MUDr. Daniela Rychnovského**. Jednotlivých jízd se vždy účastnilo **několik stovek bruslařů**,

což dokládá popularitu a zájem veřejnosti o tuto sportovní aktivitu.

➤ **Stezka zdraví Brno – Lelekovice**

Dlouhodobý projekt Stezka zdraví Brno – Lelekovice, který s podporou Kanceláře Brno-Zdravé město zajišťuje **Ekocentrum Brno** je zlepšení možnosti krátkodobé rekreace obyvatel města. Stezka zdraví se stala oblíbeným místem zaměřeným na konání řady akcí pro všechny věkové kategorie a současně je inspirací pro vznik obdobných projektů.

◆ Zdravé stárnutí

➤ **Aktivity zdravého stárnutí**

Kancelář Brno-Zdravé město v rámci Programu WHO Zdravé stárnutí podporovala aktivity sdružení a organizací týkající se zlepšování života seniorů ve městě. Hlavní pozornost byla zaměřena na cílovou skupinu ženy 50+, pro které občanské sdružení Ženy50 začalo pořádat zajímavé programy, umožňující jejich seberealizaci. S cílem zvýšit povědomí veřejnosti o problematice stárnutí zpracovala Kancelář Brno-Zdravé město speciální přílohu měsíčníku Metropolitan zaměřenou na Aktivní stárnutí v Brně, která byla distribuována do všech brněnských domácností.

➤ **Fotografická soutěž „Úhel pohledu“**

Na jaře 2009 u příležitosti konání koncertu ke Dni matek se uskutečnilo slavnostní vyhlášení 1. ročníku fotografické soutěže Úhel pohledu za účasti hejtmana Jihomoravského kraje Mgr. Michala Haška a 1. náměstka primátora města Brna MUDr. Daniela Rychnovského, které připravilo občanské sdružení Ženy50 ve spolupráci s Kanceláří Brno-Zdravé město.

V tomtéž roce na podzim byl vyhlášen i 2. ročník této fotografické soutěže.

◆ Světový den diabetu

Město Brno se poprvé v rámci projektu Brno-Zdravé město připojilo k celosvětové kampani zaměřené na prevenci diabetu II. typu, konanou u příležitosti Světového dne diabetu. Celodenní program uspořádaly společnosti Novo Nordisk, KAP CZ a Kancelář Brno-Zdravé město.

Zájemci měli možnost nechat si vyšetřit glykémii, další zdravotní parametry a získat řadu důležitých informací týkající se cukrovky. Preventivně zdravotní program byl doplněn o dětské divadelní představení, benefiční koncert Sisy Sklovské a Vladimíra Mišíka.

Světový den diabetu byl zakončen symbolickým pochodem centrem města a slavnostním nasvícením hradu Špilberk.

◆ Sít' nekuřáckých restaurací v Brně

Jako součást dlouhodobé podpory nekouření vytvořila Kancelář Brno-Zdravé město nový projekt Sít' nekuřáckých restaurací v Brně. Podstatou projektu je internetová databáze nekuřáckých zařízení. Kancelář Brno-Zdravé město zajišťuje v této aktivitě mediální a propagační podporu. Celkem bylo při zahájení zařazeno do projektu 37 nekuřáckých provozoven.

❖ **Plánování, komunitní spolupráce a propagace aktivit v oblasti zdraví a kvality života**

◆ Sít' spolupráce

Zdravé město je projekt komunitní, založený na spolupráci s mnoha organizacemi ve městě. Organizace, jejichž aktivity přispívají k naplňování projektu Brno-Zdravé město, jsou sdružené v tzv. Síti spolupráce. Tyto partnerské organizace spolupracují s Kancelářem Brno-Zdravé město, využívají její informační systém i podporu v oblasti propagace.

◆ Informační systém Kanceláře Brno-Zdravé město

Prostřednictvím emailového informačního systému zajišťovala Kancelář Brno-Zdravé město pravidelnou distribuci informací o grantech a dotacích a dalších materiálech, které pomáhají partnerům projektu Brno-Zdravé město realizovat aktivity pro zdraví a kvalitu života.

◆ Rada Zdravého města

Rada Zdravého města je mezioborový zastřešující orgán projektu Brno-Zdravé město. V roce 2009 zasedala v tomto složení:

RNDr. Barbora Javorová, ZmB – předsedkyně RZM

Ing. David Bartůšek, ZmB

MUDr. Josef Drbal, Krajský úřad JMK

PaedDr. Roman Fabiánek, ZmB

Mgr. Jasna Flamiková, ZmB

Prof. MUDr. Drahoslava Hrubá, CSc., LF MU

MUDr. Jan Mareček, KHS JmK

Mgr. Marta Pechánková, VZŠ J. Podsedníka

MUDr. Daniel Rychnovský, ZmB

Mgr. Jaroslav Suchý, ZmB

Mgr. Zora Syslová, MŠ Radost

Mgr. Zdeňka Tůmová, ZmB

MUDr. Kateřina Vomelová, SZZ II Brno

◆ Činnost v pracovních skupinách

Vedoucí Kanceláře Brno-Zdravé město byla členem následujících pracovní skupin:

- Krajský koordináční tým pro školy podporující zdraví
- Poradní sbor Rady města Brna pro rodinu
- Poradní sbor pro ekologickou výchovu, osvětu a vzdělávání
- Pracovní skupiny „Senioři“ v rámci Komunitního plánu sociálních služeb
- Poradní sbor Sítě otevřených brněnských škol

◆ Vyhodnocení Ročního plánu 2008

Kancelář Brno-Zdravé město zpracovala vyhodnocení Ročního plánu 2008.

◆ Propagace aktivit projektu Brno-Zdravé město

Kancelář Brno-Zdravé město zajišťovala propagaci aktivit projektu Zdravé město na úrovni mezinárodní, národní a lokální.

➤ **Tiskové konference a tiskové zprávy**

Byly uspořádány tiskové konference či vydány tiskové zprávy k těmto kampaním:

- Světový den bez tabáku
- Národní dny bez úrazů
- Evropský týden mobility
- Brněnské dny pro zdraví
- Zdravé stárnutí
- Světový den diabetu

➤ **Rozhlasové vysílání**

Informace o komunitních kampaních pro veřejnost byly **vysílány na těchto rozhlasových stanicích:**

- ČRo Brno
- Rádio Proglas
- Rádio Petrov
- Rádio Hey
- Rádio Krokodýl
- Rádio Kiss Hády.

Český rozhlas Brno byl hlavním mediálním partnerem kampaně Brněnské dny pro zdraví, uskutečnil se zde desetidenní rozhlasový cyklus besed o aktivitách pro zdraví v Brně.

➤ **Televizní vysílání**

Kancelář Brno-Zdravé město při informování veřejnosti využívala rovněž **televizní vysílání**. TV brněnská 1 vysílala cyklus reportáží a rozhovorů o Brněnských dnech pro zdraví. Pravidelnému informování o kampaních projektu Zdravé město se věnoval pořad Brněnské oko na TV Prima.

➤ **Tematické výstavy**

Kancelář Brno-Zdravé město zajistila v průběhu roku prezentaci aktivit projektu Brno-Zdravé město formou sedmi tematických výstav na sedmi prezentačních tabulích v budovách Magistrátu města Brna.

➤ **Celoplošná distribuce informačních materiálů**

V roce 2009 pokračovala Kancelář Brno-Zdravé město v úspěšné formě informování brněnské veřejnosti o aktivitách projektu Brno-Zdravé město a programovou nabídkou Brněnských dnů pro zdraví distribuovala formou informačních materiálů do všech brněnských domácností. Aktuální informační materiály týkající se projektu Brno-Zdravé město byly rovněž zasílány specifickým cílovým skupinám např. mateřským centrům, klubům seniorů apod.

➤ **Internet**

K informování veřejnosti o aktivitách projektu Brno-Zdravé město byla k dispozici prezentace na webových stránkách města Brna. Pro snadnější přístup byla k dispozici subdoména www.zdravemesto.brno.cz. Prezentace organizací v rámci kampaní byla rozšířena o přímé propojení na weby těchto organizací.

➤ **Informační materiály o kampaních**

Kancelář Brno-Zdravé město vydala prezentační materiály o průběhu a výsledcích akcí podporujících zdravý životní styl pořádaných v rámci projektu Brno-Zdravé město:

- Světový den bez tabáku
- Národní dny bez úrazů
- Evropský týden mobility
- Brněnské dny pro zdraví
- Zdravé stárnutí – Pochod všech generací
- Brněnské dny pro zdraví – publikace o 15. ročníku
- Světový den diabetu

Publikace a souhrnné zprávy byly distribuovány zejména významným institucím v ČR, vedení města, úřadům městských částí, odborům Magistrátu města Brna a partnerům projektu Brno-Zdravé město.

❖ **Národní síť Zdravých měst ČR**

Město Brno se zapojilo do kampaní realizovaných ve Zdravých městech ČR – viz kapitola Celoroční cyklus kampaní. Informace o aktivitách projektu Brno-Zdravé město byly uveřejněny ve Zpravodaji Zdravých měst a na internetové stránce NSZM.

❖ **Evropská síť Zdravých měst WHO**

V roce 2009 byla oficiálně zahájena nová, V. fáze mezinárodního projektu Zdravé město pro léta 2009 – 2013. Kancelář Brno-Zdravé město na základě pověření Rady města Brna zajistila zpracování a následné zaslání veškerých dokumentů nutných k přihlášení města Brna do této prestižní mezinárodní organizace.

U příležitosti zahájení V. fáze se ve Viana do Castelo konala první mezinárodní konference nově se ustavující Evropské sítě Zdravých měst WHO. Na konferenci představila Světová zdravotní organizace hlavní cíle pro V. fázi.

Zastřešujícím tématem bude:

- zdraví a rovný přístup ke zdraví ve všech místních koncepcích.

Jednotlivými klíčovými tématy budou:

- humánní a podporující prostředí
- zdravý způsob života
- zdravé městské prostředí a design.

Kancelář Brno-Zdravé město

Magistrát města Brna

Malinovského nám. 3

601 67 Brno

tel. 542 173 075

fax 542 173 517

e-mail: zdrave-mesto@brno.cz

www.zdravemesto.brno.cz